

OSZK

Híradó

V. ÉVFOLYAM
10. SZÁM
1962. OKT.

Az Országos Széchényi Könyvtár Pártszervezetének és Szakszervezeti Bizottságának lapja

Ritkaságainkból

Ennek a WINCKLER SEBALD által Nürnbergben, 1587-ben készített írásminta-könyvnek a xerox-másolatát vitte ajándékba a magyar könyvtáros küldöttség Lipcsébe, a DEUTSCHE BÜCHEREI fennállásának 50 éves évfordulójára. A hasonló jellegű írásminta-könyvek irodalmában eddig ismeretlen, ritka példány eredeti je az OSZK KÉZIRATTÁRÁNAK tulajdona.

T á j é k o z t a t á s
A KÖNYVTÁRUNKBAN MEGALAKULT MUNKAKOLLEKTIVÁKRÓL

A Közalkalmazottak Szakszervezete Budapesti Elnöksége f. évi szept. 4-én keltezett felhívásában könyvtári területen is lehetővé tette olyan munkakollektívák megalakulását, amelyek "a szocialista módon dolgozni, tanulni és élni" oélkítkezés megvalósítását hivatali munkájukból kiindulónan önkéntesen vállalják és ezen keresztül a "szocialista könyvtári munkakollektiva" cím elnyerésére törekcszenek. (Ismertetését ld. OSZK Híradó 1962. 9. sz., 139-141.p.)

E felhívás alapján könyvtárunkban két munkakollektiva alakult:

1) A Könyvtárközi Kölosönzés munkakollektívája. Megalakulásának időpontja 1962. szept. 24. Tagjainak száma: 8 (Erdővégi Lajos, Kiss Dezsóné, Nagy Lajos, Susánszky Zoltánné, Tamás Péter, dr. Terbe Lajos, Tóth Sándor és Tölgyesi Lászlóné). Munkakollektiva-vezető: Kiss Dezsóné, naplóvezető: Susánszky Zoltánné, szakszervezeti bizalmi: Tamás Péter.

Vállalásaik: A) A Könyvtárközi Kölosönzés munkájának egy, az eddigiekhez mérten magasabb szervezetségi szintre való átállítása és végzése. Ennek keretében vállalják: a) egymás munkájának olymértékű elsajátítását, hogy munkakiesés esetén egymást helyettesíthessék; b) a Könyvtárközi Kölosönzés munkájának oly hatékonysággal való végzését, hogy a beérkezett kérések késedelem nélkül elintézhettek legyenek. B) Egyéneenként a rendszeres nyelvtanulást, mely hivatali munkájukat segíti. C) A hivatali munkán tul közös művelődési és szórakozási program kialakítását, valamint egymás kölosönös segítségét.

2) A Könyvelosztó Beloiannisz utcai részlegének munkakollektívája. Megalakulásának időpontja: 1962. okt. 1. Tagjainak száma: 14 (Bán Tiborné, Barbácsy Vilmosné, Bayer Lászlóné, Bókay Béláné, Hajdu Lajosné, Hegyi Andrásné, dr. Keil Lóránt, Konez Béláné, Krivácsy Györgyné, Seligmann Gézáné, Simon Gáborné, Szelényi Oszkár, Tomcsányi Dóra, dr. Tornyai Alice). Munkakollektiva-vezető: Bayer Lászlóné, naplóvezető és szakszervezeti bizalmi: Konez Béláné.

Vállalásaik: A) A részleg munkájának (1701-1850 közötti kiadású külföldi könyvek feldolgozása) hátrányosan változó munkafeltételek között mennyiségileg és minőségileg az eddigi szinten való tartása. Ennek során vállalják: a) a közeljövőben (1963. jan. és febr.) nyugdíjazás folytán kieső három begyakorlott dolgozó helyébe lépő (ebben a munkában jártassággal még nem rendelkező) új munkatársak betanítását és segítségét; b) az egy hónapot meg nem haladó betegség, szabadság esetén fellépő munkakiesés pótlását a többletmunka átvállalásával; c) a feldolgozó munka meggyorsítására egy új munkafolyamat bevezetését, ami azonban a végzett munkát (címléírások) számszerű-

en csökkentti és így a terv számszerű teljesítését megnehezíti; d) az osztály munkájának részleges átszervezése következtében beállott létszámváltozásból következő munkaerőcsökkenés (a tervhez viszonyítottan 1962.IV.negyedében 3, 1963-ban 2 munkaerő kiesés) pótlását. A kollektiva egyik tagja (Bán Tiborné) munkájának maradéktalan teljesítése mellett vállalja azoknak a grafikai munkáknak (feliratok, jelzések, stb.) elvégzését, amelyek a munka végzéséhez szükségesek. B) A munkakollektiva 3 tagja (Bókay Béláné, Konoz Béláné, Tomosányi Dóra) mint a középfolku könyvtárosképző szaktanfolyam esti tagozatának hallgatója; 4 tagja (Bayer Lászlóné, Krivácsy Györgyné, Szelényi Oszkár, dr.Tornya Alice), mint a Budapesti Könyvtárosok Akadémiájának résztvevője; egy tagja (Hajdu Lajosné), mint a szakszervezeti politikai iskola résztvevője vállalja a rendszeres tanulás és időben való vizsgaletétel kötelezettségét. Vállalják a kollektiva nyelvtanuló tagjainak rendszeres segítségét és ellenőrzését. C) A kollektiva egységének erősítése érdekében a politikai és kulturális élet jelentősebb eseményeit rendszeresen és közösen megbeszélik és egymást kölcsönösen segítik.

HATÁROZAT - A szakmai és szakszervezeti vezetés mindkét munkakollektiva megalakulását jóváhagyja, vállalásaikat elfogadja és a "szocialista könyvtári munkakollektiva" cím odaitélése szempontjából való elbírálás időpontját 1963.szeptember 30.-ában állapítja meg. Indoklás:

1) A Könyvtárközi Kölesöngzés munkakollektívájánál: a) A munkakollektiva működésének személyi és munkaügyi előfeltételei megvannak. b) A munkakollektiva egy olyan önálló csoportnál létesült, amelynek munkája a tudományos kutatás és a termelés terén jelentőséggel bír és ahol a kérések késedelem nélküli intézése alapvető feltétel. c) A csoport személyi állománya aránylagosan kevés az állandóan növekvő forgalomhoz képest és a csoport munkáját többször bénította betegségekből következő sorozatos, egy-egy alkalommal nagyobb méretű munkakiesés, amivel az eddigi, egymástól elhatárolt munkakörökön alapuló szervezés megbirkózni nem tudott.

2) A Könyvelosztó Beloiannis u. részlege munkakollektívájánál: a) A munkakollektiva működésének személyi és munkaügyi előfeltételei megvannak. b) A munkakollektiva felajánlása, bár a részleg eddigi munkateljesítményét sem mennyiségben, sem minőségben nem érinti, de annak változatlan fenntartását olyan körülmények között (régli begyakorlott munkaerők 20 százalékot meghaladó kiesése, létszámcsökkenés, olyan munkafolyamat beállítása, mely a fel dolgozó munkát meggyorsítja, de a számszerű tervteljesítést megnehezíti) vállalja, amelyek szükségszerűen a munkateljesítmény jelentős csökkenését vonnák maguk után és csak egy öntudatos, jól összedolgozó kollektiva ilyen irányu vállalásával hárítható el.

A kollektívák munkájának folyamatos segítségével és ellenőrzésével a Szakszervezeti Bizottság a Könyvtárközi Kölesöngzésnél dr.Gombocz István szak-

mai munkabizottsági tagot és Milhoffer Alajos SzB-tagot; a Könyvelosztónál dr.Borsa Gedeon SzB-tagot és Csapodyné dr.Gárdonyi Klára SzB-póttagot bizs meg. Budapest, 1962. október 6.-án. Dr.Jóboru Magda sk. főigazgató, Hámori Béla sk. főosztályvezető, Horváth Viktor sk. szakszervezeti titkár.

KÖZLEMÉNYEK

AZ OSZK KOLLÉGIUMI ÜLÉSEIRŐL JELENTJÜK

SZEPTEMBER 21-I ÜLÉS - A Kollégium a Gazdasági Hivatal által összeállított "JELENTÉS AZ 1962.ÉV I.FÉLÉVI GAZDÁLKODÁS HELYZETÉRŐL" c. előterjesztést tárgyalta meg. A jelentés ismertetésére a későbbiekben visszatérünk.

SZEMÉLYI HIREK ÉS VÁLTOZÁSOK

ÚJ MUNKATÁRSAINK: Prim József kiemelt term.szakműhás (Gazdasági Hivatal), Végh Ilona könyvtáros I. (Közp.Katalógusok Osztálya)

MEGBIZATÁSOK: Dr.Keresztury Dezső főosztályvezetői besorolásban megbízást nyert a III.főosztály vezetésére. - Osztályvezetői megbízatást nyertek: Dr.Csapodi Csabáné (Kézirattár), Dr.Gombocz István (Nemzetközi Csereszolgálat), Dr. Németh Mária (Hirlaptár), Soltész Zoltánné (RRT). - Papp István osztályvezetőhelyettesi besorolásban megbízást nyert az Igazgatási Csoport vezetésére.

ÁTHELYEZÉSEK: [Zárójelben az új beosztási helyet közöljük.] Dr. Balla Sándor (Könyvtárközi Kölosznés), Dr.Pálinkás Sándorné (Mikrofilmtár), Dr.Tardy Lajos (Országos Gyarapodási Jegyzék).

HIVATALOS LAPOK TARTALMÁBÓL

A MAGYAR KÖZLÖNY jul.15-i számában EM rendelet jelent meg a családi lakóházak rendezettebb építéséről; az aug 7-i számban Bk.M.rendelet a közétkeztetésről szóló kormányrendelet végeahajtásáról; a szept.16-i számban törvényerejű rendelet a felsőoktatási intézményekről; a szept.29-i számban pedig kormányrendelet a közúti közlekedési szabálysértésekről és BM-KPM rendelet a közúti közlekedés szabályairól.

A MŰVELŐDÉSÜGYI KÖZLÖNY szept.1-i száma MM utasítást közöl a középfokú oktatási intézmények beiratási és tandijának megszüntetéséről. Ugyanebben a számban Mü.M.utasítás jelent meg az ifjuság pályaválasztási tanácsadásáról

szóló kormányhatározat végrehajtásával kapcsolatosan. A szept.15-1 számban hivatalos közleményt tettek közzé a köteles- és tiszteletpéldányokkal való gazdálkodásról.

könyvtárunk munkájáról

A

KÜLFÖLDI FOLYÓIRATOK KÖZPONTI CIMJEGYZÉKÉNEK

m u n k á l a t a i r ó l

A tudományos kutatás napjainkban egyre nagyobb mértékben használja fel a folyóiratokat, illetve a periodikus kiadványokban megjelenő publikációkat. Ebből következően a nagy könyvtárak s a tudományszervezést irányító szervek világszerte arra törekednek, hogy egy-egy ország folyóiratállományának adatait és lelőhelyeit a kutatómunka rendelkezésére boosássák. Így jöttek létre (és jelennek meg ma is) az un. folyóirat-lelőhelykatalógusok, melyek - mint a tudományos kutatás és a könyvtári munka igen fontos eszközei - mindenütt kollektív erőfeszítés, a könyvtárak kooperációja révén készülnek el.

Magyarországon a KFKC megjelentetésének gondolatát 1954-ben a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtártudományi Bizottsága vetette fel, majd létrehozta annak szerkesztő-bizottságát, amelynek feladatát az elvi kérdések tisztázásában, a munka irányításában és végzésében határozta meg.

A szerkesztő-bizottság, amely megalakulása óta dr.Dezsényi Béla vezetése alatt működik, e munka alapvető szempontjait a következőkben összegezte:

1) A KFKC a magyarországi könyvtárakban meglévő külföldi (a XVII.századtól 1960.december 31-ig megjelent) folyóiratok nyilvántartása, amely nyomtatott formában jelenik meg.

2) A kiadvány szempontjából folyóiratnak minősülnek a szoros értelemben vett folyóiratokon kívül a nem folyóiratjellegű időszak kiadványok is. Külföldinek számít minden olyan folyóirat, amely Magyarország mindenkori országhatárain kívül jelent meg. A kiadvány szelektál, nem tartalmazza pl. a hírlapokat, sportlapokat, szórakoztatójellegű képeslapokat, stb.

3) A kiadvány elsősorban a lelőhelyek megállapítására szolgál, de az azonosításon túlmenően bibliográfiai adatokat is közöl (pl. a folyóirat címváltozásait, a megjelenés kezdő és záró évét). Anyaga a könyvtárak bejelentésein

alapul. A bejelentések teljesítésére az Országos Könyvtárügyi Tanács elnökségének felhívása kérte, majd a művelődésügyi miniszter 183/1960. (M.K.24.) sz. utasítása kötelezte a könyvtárakat. Bár a rendelet nyomán a könyvtárak tulnyomó része már eleget tett bejelentési kötelezettségének, a katalógus a megkívánható teljességet még nem érte el. Eddig kb. 120 000 jelentés érkezett be, ami nagyjából 35 000 címnek felel meg.

4) A kiadványban szereplő címek szerkesztését külföldi lelőhelykatalógusok és bibliográfiák alapján központilag végzik, miután a szerkesztő-bizottság állásfoglalása szerint sem a szerkesztői munka egységét, sem annak gazdaságosságát a több helyen és párhuzamosan végzett munka nem biztosíthatta volna.

Miután könyvtárunk KFKC-csoportjának munkaereje (kezdetben 1, majd 2 fő) a szervezési és adminisztratív teendők ellátásán túl nem terjedhetett, a szerkesztési munka csak 1960-ban indult meg, amikor a Magyar Tudományos Akadémia óélhitel támogatással lehetővé tette külső munkaerők alkalmazását. A további előrelépést pedig ebben az esztendőben a Művelődésügyi Minisztérium könyvtári osztálya által nyújtott támogatás tette lehetővé.

Mindezek eredményeként 1962 végére elkészül a címanyag kb. kétharmadának első szerkesztése és rendelkezésre áll az a valamennyi bejelentést tartalmazó betűrendes-katalógus, amely a kiadvány megjelenéséig szóbeli információk útján látja el a tájékoztatás feladatát.

Természetesen vetődik fel a továbbiakra nézve az a kérdés, hogy mekkora volumenében a még hátralevő munka és mikorra várható a KFKC megjelenése?

Az első kérdés tárgyalásánál nem lesz érdektelen összehasonlításul annak számba vétele, hogy néhány hasonló külföldi katalógus-kiadvány milyen mélyzettel és mennyi idő alatt készült el? Az NDK-ban az 1939 után megjelent külföldi folyóiratokat tartalmazó katalógust 8 fő állandó munkájával 12 év alatt hozták nyomdakész állapotba, Csehszlovákiában pedig a csak műszaki folyóiratokat felölelő katalógust 5 fővel 7 év alatt készítették el. Ennek ismeretében - úgy gondoljuk - nem szorul különösebb magyarázatra az sem, hogy bár sok pénz és ennek megfelelő munka fekszik a mi készülő kiadványunkban, mégis az a befejezéstől még messze áll.

A KFKC munkájában további feladat: a szerkesztett cédulák revíziója, a hiányzó adatok pótlása és az ellentmondó adatok tisztázása; az állományadatok revíziója, valamint ezt követően az utalórendszer kiépítésével és egyeztetésével egyidejűleg a címleírások végső formában való leírása. A címleírások és az utalók egyesítése után kerülhet azután sor arra a végső formai revízióra, mely lehetővé teszi a katalógusnak nyomdába adását.

Ennek megfelelően tehát a megjelenés időpontjára nézve ma még feleletet adni nem lehet. Ez annál kevésbé lehetséges, mert az anyagi támogatás kérdésében az 1963. év változást jelent. Az akadémiai célhittel támogatás ugyanis megszűnik (az MTA könyvtörténeti, bibliográfiai és dokumentációs bizottsága továbbmenőleg csak a kiadás költségeit fedezi) és a további munka lehetőségeit könyvtárunknak kell megteremtenie. A jelenleg rendelkezésre álló létszám pedig csak évek hosszú sora után tudná a kiadvány megjelenését biztosítani. A kérdés ma még nyitott, éppenugy, mint az az ellentmondás, ami a KFKC megjelenésének szükségessége és a rendelkezésre álló létszám között fennáll. Reméljük, hogy ezt az ellentmondást feloldja majd a tudományos munka és a könyvtárak közös érdekének érvényesítése, ami lehetővé teheti e hatalmas céldulamennyiségnek kötet formában való megjelentetését. [NÉMETH MÁRIA]

A KÉZIRATTÁR MUNKÁJÁBÓL

ÁLLOMÁNYGYARAPODÁS - Ha végig tekintünk ez évi vásárlásainkon, nem találunk szenzációkat ígérő kéziratvételeket, azonban igen sok olyan értékes anyagot vettünk meg, amelyek kevésbé mutatósak, de kutatóink érdeklődését nyilván kiváltják majd.

Ebben az esztendőben eddig mintegy 250 vételi ajánlatról kellett véleményt alkotnunk, ami több mint 4 000 db kézirat megvizsgálását és bibliografizálását jelentette. (Összehasonlításként: 1961-ben 293 esetben több mint 9 500 db. kéziratot vásároltunk 96 232 Ft-ért; a darabszámot több terjedelmes hagyaték emelte meg.)

Sikerült Londonból megvásárolnunk Széchényi Ferencnek egy Sopronban 1813-ban kelt levelét. Kiemelkedő darabok még Hajnóczy József, Széchényi István, Liszt Ferenc, Vörösmarty, Krúdy, Ady s Hatvany Lajos levelei. A megvett kéziratok különböző jellegűek: Jókai regénytörödékek, a Lánchid történetére vonatkozó dokumentum-gyűjtemény, iskolatársi emlékezés Boncza Bertukára, Kőhalmi Béla adatgyűjtése és dokumentum-gyűjteménye a Tanácsköztársaság könyvtárügyére vonatkozóan. Vételeink nagyobb részét azonban az idén sem az egyes darab vagy kötet kéziratok tették ki, hanem a különböző értékű és terjedelmű hagyatékok, összefüggő levelezések, ritkább esetben kisebb kéziratgyűjtemények töredékei. Ezek mint már Kézirattárunkban lévő anyagok további kiegészítései is említésreméltóak (pl. Somló Sándor hagyatékának vagy a Kürthy-család kézíratainak részletei), másrészt a különböző értékű darabok közt akadt Ady, Rippl-Rónai s Medgyessy levél is. Ide kívánkozik Haraszti Emil illetve Dohnányi Ernő hagyatékának vagy a Siegéer-család kézíratainak megemlítése, továbbá Szerb Zsigmond önéletrajzi feljegyzései és emlékező írásai, valamint Bókay János zenei vonatkozású emlékezései. Ebben az esztendőben is Kézirattárunkba több - részben magyar vonatkozású idegen nyelvű kézirat került be, pl. Grieg, Zola s M. Nordau levelei és H. Barbusse előszava egy magyar proletárköltő verseskötetéhez.

Ujjonnan vásárolt kéziratainkat a folyó munkák közt soron kívül feldolgozzuk, katalógusainkban hozzáférhetővé tesszük, többnek tudományos feltárása is folyik már. Az irodalom- és a történettudomány művelőin kívül különösen sokat nyújtunk ez évben új anyagainkkal a zenetudomány, a művészet és a színháztörténet kutatói számára. [PI]

KIÁLLÍTÁSOK - Október hónap országsszerte muzeumi hónap a jelenlegi esztendőben. A legkülönbözőbb jellegű, változatos kiállításokon mutatják be a muzeumok a páncélszekrények mélyén őrzött legnagyobb kincseiket. A természetes és egészséges fejlődés jele, hogy az általános kulturtörténeti emlékek bemutatásakor az összefüggések megkivánták a könyv- ill. kéziratanyag bevonását is.

Igy a Nemzeti Múzeum dísztermében "Fejedelmi kincsleletek" címen rendezett kiállításon 12 tárlóba sűrítve bemutatott anyag között két kódex is van. Az őskori ruhadísz-leletek, Konstantinos Monomachos bizánci császár finomművi koronája, II. Ulászló előviteli díszkardja és egyéb nagyértékű tárgyak mellett könyvtárunk I. Lajos Képes Krónikájával és a hazánkban őrzött korvinák közül a legszebbel: a Philostratus-kódex-szel szerepelt, amelynek első iniciáléja Mátyás 1485. évi bécsi bevonulását ábrázolja.

Ugyanosa a Nemzeti Múzeum épületében nyílt meg a "Magyar Nemzeti Múzeum építésének története" o. kiállítás is, amelyhez a múzeum épület eredeti, Pollack Mihály által készített tervrajzait ugyancsak a Kézirattár adta kölcsön.

Egy harmadik kiállítás, amelyet ugyancsak a muzeumi hónap keretében az Iparművészeti Múzeum rendezett, a magyar könyvkötéstörténet legszebb 17-18. századi emlékeit mutatja be. Ehhez a Régi és Ritka Nyomtatványok Tára és a Kézirattár is hozzájárult anyagával. [Cs.Cs.]

▲
Könyvtártudományi és Módszertani Központ
1962/63. ÉVI BELSŐ TOVÁBBKÉPZÉSI PROGRAMJÁRÓL

A KMK továbbképzési tervezetének kialakítását is az országos továbbképzés megtervezésénél jelentkező gátló körülmények nehezítették meg.

1) A továbbképzésben résztvevők könyvtárosi szakképzettsége nem azonos, így nem ad olyan egyenletes szintet, amelyre egyértelműen épülhetnének a továbbképzés előadásai.

2) A munkakörök és az egyéni érdeklődés differenciáltsága kevés, általános érdeklődésre számot tartó témára nyújt lehetőséget.

E szempontokat figyelembe véve a következő csoportosításban terveztük

meg továbbképzésünket: a) az általános tájékozottságot és a rendszeres önképzést (olvasást) elősegítő megbeszélések; b) a KMK feladatairól és problémakörével összefüggő vita-előadások; c) speciális kérdések megismerését elősegítő tanulmányi látogatások.

Az általános tájékozódást szolgáló referálásokat az egyes munkatársak nyelvismeretüknek és szakmai érdeklődésüknek megfelelően vállalták. Havonta egyszer ismertetik a vállalt folyóirat főbb cikkeit, az érdekesebb problémákat. Ez alkalommal a KMK szakkönyvtára a legújabban beérkezett kiadványokat kis kiállítás keretében bemutatja és ugyancsak nyelvismeret és érdeklődés alapján az egyes munkatársak vállalják egy-egy mű elolvasását és a "Figyelő" számára recenzió készítését.

A vitaelőadásokból néhányat megemlítünk: A "Figyelő" tárgyszómutatója, különös tekintettel a kumulálásra (Bóday Pál) - A "Könyvtári Minerva" terveze. A gyűjtés köre, adatok, szerkezet, mutatók, stb. (Faragó Lászlóné) - A dokumentációs igénykutatás módszertani tapasztalatai (Szentmihályi János) - A könyvtárügy és a népművelés kapcsolata, helyük a közművelődés egészében (Sallai István).-

Tanulmányi látogatásainkat nemcsak szűkebb könyvtári területre korlátozzuk. A könyvtári szakismeretek bővítése mellett a tanulmányi látogatások a korszerű műveltség növelését is szolgálják. Így sor fog kerülni a Láng Gépgyár munkájának megismerésére, felkeresünk egy korszerű nyomdaüzemet, megnézzük az MTI archívumát stb. Felkeresünk néhány különgyűjteményt is, ahol az állomány összetételét, a speciális anyag gyűjtését, raktározását, feltárását és nyilvántartását ismertetik az ott dolgozók, különös tekintettel az anyagból nyújtandó tájékoztatás problémáira. Terveink szerint, többek között, felkeressük az Országgyűlési Könyvtár különgyűjteményeit (ENSz, Gyurikorios) a Szabó Ervin Könyvtár Budapest-gyűjteményét, a KGM Prospektustárát.

Reméljük, hogy a változatosan összeállított programban minden munkatársunk megtalálja ismereteinek bővítésére a számára legalkalmasabb formát.
[Dr. FARAGÓ LÁSZLÓNÉ]

UJÍTÁSOK ELBIRÁLÁSA

F. évi okt. 1-én könyvtárunk Szakszervezeti Bizottságának munkamozgalmi (szakmai) bizottsága megtárgyalta az intézet ujitási megbízottjához benyújtott ujitásokat, s ezekkel kapcsolatban az alábbi határozatokat hozta.

1) Dr. Balogh Ferenc javaslata folyóiratok és különféle füzetes kiadványok újfajta tékában történő tárolására.

A munkabizottság véleménye szerint a javasolt tékának a könyvtárakban régóta használt hasonló tékáktól való eltérése igen csekély. A javasolt gomb vagy fémkarika alkalmazása, az elülső borítólap megrövidítése különösebb előnyöket nem biztosít a tékának. Ötletes és felhasználható a hátsó borítólap belső oldalára ragasztott cellkarton védőlap, amely a tékába helyezett anyag kihullását gátolja. Mindezen indokok alapján a munkabizottság a javaslatot, mint ötletet dícséretben részesíti, de ujitásként nem fogadja el.

2) Raphanides István javaslata katalógus-cédulák alumíniumlemezzel történő sokszorosítására.

A munkabizottság véleménye szerint az említett konstrukció nem új, hanem alkalmazása az offset-technikában már régen használatos szerkezetnek. Különböző közismert szerkezet alapelvei szerint a Miskolci Nehézipari Egyetem mérnökei sokkal korszerűbb és a célnak inkább megfelelő konstrukció tervét készítették el, és folyamatban van a prototípus legyártása. Ilyen indokok alapján a munkabizottság a javaslatot elutasította.

3) Az OSZK ujitási megbizottjához az utóbbi időben két országos érdeklődésre számot tartó ujitási javaslatot nyújtottak be.

Szikszai Sándor könyvkötő (Csepel Vas- és Fémművek Központi Könyvtára) javaslatának tárgya: új és újonnan kötött könyvek védőborítással történő ellátása cefofán felhasználásával "Filmolux" helyett.

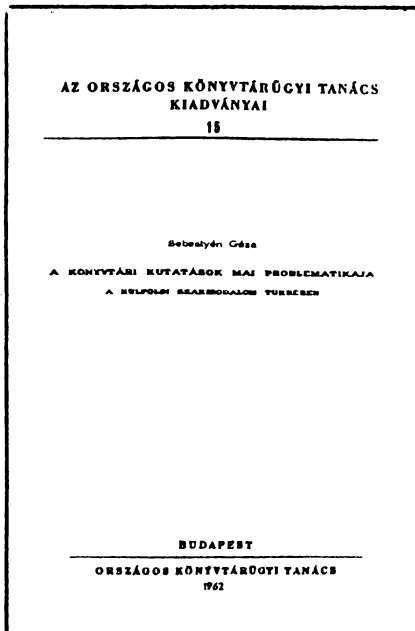
Turi Róbert ált. iskolai tanár (Kerékteleki) javaslatának tárgya: községi könyvtárak átalakítható kiállítási tárlóinak készítése.

A szakmai munkabizottság határozatában kimondotta, hogy az országos érdeklődésre számot tartó ujitási javaslatok elbírálását nem tartja feladatának. Ezért az említett két ujitási javaslatot elbírálás végett átadta a Könyvtártudományi és Módszertani Központ szakelődjének.

A munkabizottság ülésén Bereozky László, ujitási megbizott felmentését kérte. Kérését vidéki kiszállásainak gyakoriságával, a másirányú elfoglaltságainak megnövekedésével indokolta.

A munkabizottság a felhozott indokok alapján - megköszönve eddigi munkáját - Bereozky Lászlót az ujitási megbizotti teendők ellátása alól felmentette és felkérte, hogy a bizottság munkájában a KMK részéről továbbra is működjen közre.

A munkabizottság ezzel egyidejűleg Papp Istvánt, az Igazgatási-Csoport vezetőjét kérte fel az ujitási megbizott teendőinek ellátására.

MUNKATÁRSAINK IRÁSAIBÓL

Sebestyén Géza: A könyvtári kutatások mai problematikája a külföldi szakirodalom tükrében. Bp. 1962, 163 p. (Az Országos Könyvtárügyi Tanács kiadványai 15.)

Az Országos Könyvtárügyi Tanács kiadványsorozatában nagyjelentőségű összefoglalás látott most néhány hete napvilágot. Sebestyén Géza "A könyvtári kutatások mai problematikája a külföldi szakirodalom tükrében" címmel minden magyar könyvtáros számára, aki igényli, hogy szakterületén, a könyvtártudományban tájékozott legyen, nélkülözhetetlen kézikönyvet tett le az asztalra. Amint az előszóban írja "nem irodalmi szemlét kap az olvasó, osupán a problémák áttekintését",

ez a "csupán" azonban alapvető jelentőségű.

Az áttekintett irodalom méretei nem teszik ugyan lehetővé a részletes ismertetést, azonban a tendenciák, a konturok a könyvtári kutatások minden területén kibontakoznak előttünk ebben az eleven, szemléletes, lendületes stílusú műben. Ha elolvastuk úgy érezzük, szakmánk fontosabb kérdéseiről tudtunk meg lényeges mozzanatokat és kedvet kaphatunk a továbbolvasásra, az elmélyedésre egy-egy hajlamainknak megfelelő területen. A könyvtári kutatások minden lényeges területét felöleli ez a "könyvecske", ahogy a szerző szerényen nevezi művét: a könyvtárelmélet, az olvasásvizsgálat, az állomány problémái, az osztályozás és a dokumentáció, majd a könyvtári módszertan, melyben az állománnyal kapcsolatos gyakorlati kérdések, az olvasás kérdései, a feltárás kérdései, a könyvtári módszertan általános jellegzetességei, a szocialista könyvtári módszertan jellegzetességei, a technikai kérdések és a történeti kutatások az a tematika, amit a szerző kalauzolásával átgondolhatunk.

A könyv legnagyobb értéke azonban az egyes fejezetekhez adott bibliográfia. A tárgyalt területek bármelyikén, azaz a könyvtári problematika bármely pontján akarunk is továbbolvasni, vagy bármelyik részterületen támad is kedvünk a kutatásra, megtaláljuk a könyvben az elinduláshoz szükséges gazdag irodalmat. Ez teszi minden könyvtáros számára nélkülözhetetlen segédeszközzé Sebestyén Géza művét. Reméljük, hogy a most kézhez kapott és hiányt pótló mű hozzásegíti a magyar könyvtárosokat szakmai műveltségük fejlesztéséhez és ezzel, lévén a könyvtári élet leglényegesebb eleme az ember, a könyvtáros, a magyar könyvtárügy korszerűbbé, színvonalasabbá válásához. - [HORVÁTH MAGDA]

E rovatunkban a Szakszervezeti Bizottság által szervezett "SZAKMAI MEGBESZÉLÉSEK SOROZATA" c. vitaelőadások téziseit, majd azt követően a vitán elhangzott hozzászólások összefoglalásait ismertetjük.

A MIKROFILMEZÉS ÉS EGYÉB FOTOMÁSOLÁSI ELJÁRÁSOK a Nemzeti Könyvtár munkájában (Problémák és perspektívák)

PROBLÉMAFELVETÉS - A mikrofilm és egyéb fotografikus másolási eljárások az utolsó egy-két évtizedben váltak általánosan használtakká és jelentőségük újabban rohamosan megnőtt. Hazai alkalmazása tekintetében az Országos Levéltár és a könyvtárak uttörő munkát végeztek, s ma már úgy látszik, hogy a legkülönbözőbb más területeken (tudományos intézetek, ipar, ügyvitel stb.) is egyre intenzívebben rátérnek hazánkban is a mikrofilmezésre és lehetséges, hogy hamarosan utolérjük és leghagyják e téren könyvtárainkat.

A technikai fejlődés a mikromásolási és egyéb másolási eljárások egész sorát hozta létre, s a fejlődést szinte nyomon sem lehet követni. Egy-egy új eljárás létrejötte nemcsak pusztán technikai fejlődés, hanem azt különféle feladatok ésszerűbb megoldása hívta életre. Ugyanakkor téves volna az a nézet, hogy a régebbi eljárások egy-egy új eljárás megjelenése következtében elavultaknak tekintendők. A másolás technikai lehetőségeinek és a könyvtári feladatoknak összehangolása kell, hogy e kérdésben elsőrendűen figyelembe vettessék.

A mikromásolási eljárások között sokat vitatott kérdés a mikrofilm és a mikrofilmlap illetve mikrokártya használatának problémája. A külföldi és ma már hazai tapasztalatok alapján is világos, hogy a két fajta közötti döntés egységesen nem volna helyes: a fényképezésre kerülő anyag jellege, az elérendő könyvtári, dokumentációs vagy egyéb cél, valamint a készíten-dő példányszám dönti el a kérdést, hogy mikor melyik alkalmazása kívánatosabb. Hasonló a helyzet a különféle méretű mikrofilmek, illetve tárolási módjuk (tekerces, filmszik) kérdésében is.

A választott filmméret, a fényképezés módja (oldalankénti, vagy kétlaponkénti fényképezés), a kicsinyítési arány döntő jelentőségű a mikrofilmek használatával (olvasókészülékben, visszanyagytás) kapcsolatban.

A mikrofilm gyűjtemény használhatósága szempontjából fontos, hogy csak megfelelően mikrofilmezésre előkészített, bibliográfiailag teljes, rendezett, bepaginált és címlétrással (jegyzékkel) ellátott anyag kerüljön fényképezésre.

A mikrofilmek elhelyezésének, tárolásának, raktározásának feltételei és tartósságának kérdése is sokszor vitatott kérdés. Annak ellenére, hogy a megfelelő körülmények megteremtése szükséges, éghajlatunk alatt a tárolás kérdése egyszerűbb feltételek mellett sem megoldhatatlan. A mikrofilm használata kapcsán azonban bizonyos szempontokat a használóknak ismerniük kell.

A mikrofilm-használat kérdésében a könyvtárosok és kutatók különböző véleményekkel vannak. Sokan ellenérzéssel ülnek le az olvasókészülékhez, mások - főleg nehezen kezelhető eredetük helyett - szívesebben használják a mikrofilmet. Egyesek a kutató íróasztalára kívánják vinni, mások csupán a ritkábban használt nagy archívumok, gyűjtemények céljára tartják alkalmasnak, melynek átnézése után a szükséges részekről olvasható méretű másolatot kívánnak. A mikrofilmek visszanyagytásának módszerei a klasszikus fényképnagyítási módszertől a visszanyagytásra alkalmas modern olvasókészüléke-

kig és a nagyproduktivitású elektrofotografikus másolásig (Copyflo) vezettek.

A JELENLEGI HELYZET KÖNYVTÁRUNKBAN - Könyvtárunk 1951 óta mikrofilmezi állományát. Önálló mikrofilmlaboratóriuma 1959 óta működik. Ma két mikrofilm-felvételkészítéssel dolgozik. Kizárólag 35 mm-es perforált mikrofilmet használ. Fotorészlegében e mellett 6x9 és 9x12 cm-es negatívok is készülnek. 1959 óta 21x29 cm-es méretű optikai fotomásolatokat (fotokópia) is készít, fekete alapon fehér betűkkel. Egyéb felvételezési feladatokra könyvtárunk nincs berendezkedve. A negatívokról nagyításokat és pozitív mikrofilmet készít.

Könyvtárunk mikrofilmezése az alábbi feladatokra terjed ki:

a) Biztonsági és állományvédelmi mikrofilmezés.

b) A negatív mikrofilmekről általában pozitív filmmásolat is készül az olvasókészülékekben való használat céljára. (Sajnos a mikrofilmhasználat számszerűsége igen alacsony. A hírlapok mikrofilm-pozitívjait a nyár folyamán a hírlapolvasóban való olvastatás céljára adtuk át.

c) Könyvtárközi kölcsönzés céljára az igényeknek megfelelő számú mikrofilm felvételt vagy filmmásolatot (és egyéb fotomásolatot: nagyítást, fotokópiát) készítünk. 1960-ban 17 000, 1961-ben 42 340, 1962 I-III. negyedében 32 930 mikrofilm-felvétel készült a Könyvtárközi Kölcsönzés céljára. Ezen belül készültek pozitív mikrofilmmásolatok is.

d) Az egyes osztályaink igénye alapján fényképfelvételek és nagyítások készülnek. Ebből a Mikrofilmtárban fényképnegatív-archívum készül, illetve a gyűjtemények a kapott másolatokat gyűjtik.

Mikrofilmtárunk az állományvédelmi mikrofilmezésen kívül kisebb mértékben vétel, ajándék és csere útján is gyarapodott. Ez azonban csak kis töredéke a saját előállításban elkészült mikrofilmeknek. A Mikrofilmtár gyarapodása 1951-1961 között 5161 műről készült 1 595 340 felvétel (negatív). - 1962 I-III. negyedévben 519 mű, 263 000 felvétel. - Az összes gyarapodásból 1960-ban, 1961-ben és 1962-ben mintegy 3-5 százalék a külső forrásból származó szerzemény.

PERSPEKTIVIKUS FELADATAINK - Legkeresettebbek azok a mikrofilmjeink, melyeknek eredeti je nincs meg könyvtárunkban. Sajnos ezek száma (lásd előbb) viszonylag kicsi, s ez magyarázza elsősorban a mikrofilmhasználat alacsony számát is. Fokoznunk kellene az eredetiben meg nem szerezhető művek mikrofilmen történő szerzeményezését. Ezt a feladatot minden gyűjtemény-részünknek tervszerűen munkatervébe kellene iktatnia. Más könyvtárakban lévő anyag mikrofilmen történő megszerzésének jó módja lenne, ha a saját állományukról készített mikrofilmjeink közül azoknak a jegyzékét, mely más könyvtárak, főleg a külföld érdeklődésére is számot tarthat, közzé tennénk és csereére más számunkra szükséges mikrofilmekért felajánlanánk.

A mikrofilm egyik lehetősége az állományosökkentés, midőn selejtezésre kerülő eredetiket vesznek mikrofilmre és csak a filmet őrzik meg. Ez a megoldás muzeális jellegű nemzeti könyvtárban nem jöhet számításba.

Könyvtárunk is használta már a könyvtári ügyvitel ésszerűsítésére a fényképezéses eljárást: a müncheni katalóguscédulák másolása 1959-60-ban egy éven át folyt. Ennek az eljárásnak az alkalmazásánál gondosan mérlegelni kell a gazdaságosság kérdését, ami az előkészítő munkák mértékétől és a szükséges másolatok számától, illetve az esetleges későbbi felhasználás szükségességétől (pl. bibliográfiák, címjegyzékek számára) függ. A fotopapír használata általában nem olcsó. A xerografikus másolás (Copyflo) nagypéldányszámú cédulaszükségleténél pl. olcsóbb lenne.

A dokumentációs munkában a kutatási anyag mikrofilmen való összegyűjtése és rendezése mikrofilm formájában célszerű. Bibliográfiai cimanyag, deszideráta fényképezéses módszerrel történő gyűjtése - megfelelő eljárás

kiválasztásával - ésszerűen volna megoldható.

A mikrofilmlap, illetve mikrokártya készítése célszerű olyan esetekben, ha a nagyobb példányszámú másolatra van szükség a kérdéses műről (legalább 30-40 példány és esetleges későbbi másolatok). Ez esetben a mikrokiadás esetével állunk szemben. Ha egyszerre nagyobb példányszámra igény nem várható, célszerű mikrofilmre fényképezni (pl. disszertációk esetében) és címjegyzék publikálása alapján elégíteni ki a beérkező igényeket pozitív mikrofilm formájában. Disszertációk mikrofilmezése és jegyzékelése egyetemi könyvtári feladat.

Könyvtárunk távlati állományvédelmi mikrofilmezési programja - egyes osztályaink felmérése alapján - közel 40 millió mikrofilmfelvétel elkészítését irányozza elő. Ebből sürgősségi sorrendben első helyen 4 300 000, második helyen kb. 15 millió, harmadik helyen kb. 17 millió felvétel szerepel. A jelenlegi kapacitás (személyzet, költségvetés) mellett az első két fontosági kategóriába tartozó anyag filmrevételét 65 év alatt lehetne elvégezni, egyéb feladataink (könyvtárközi kölcsönzés, kutatói igények stb.) ellátása mellett. - A mikrofilmezésben résztvevő személyek mindegyikére évi 100 ezer felvétel elkészítése, ellenőrzése és feldolgozása számítható, tehát évi 1 millió felvétel elkészítéséhez 10 fő lenne szükséges.

A jelenlegi fotokópia szolgálat mellett a legmodernebb gyorsmásoló eljárások (Copyrapid, Thermofax, stb.) bevezetése az olvasószolgálat számára okvetlenül szükségesnek tekintendő. A mikrofilmolvasó számára az új várbeli elhelyezésnél olyan olvasókészülékek is szükségesek lesznek, melyek segítségével az olvasó, sötétkamra nélkül - azonnal másolatot készíthet a számára szükséges filmkockáról.

KÖVETKEZTETÉS - Nemzeti könyvtárunkban a mikrofilm és modern másoló eljárások alkalmazását fokozni kell. Törekedni kell az állományvédelem szempontjából az eredetik helyett a mikrofilmek fokozott használatára. Az állomány teljessé tételére minden gyűjteményrészünknek a mikrofilmen való szerzeményezésre fokozottabb figyelmet kell fordítania. A mikrofilmtárral fokozott együttműködésre van szükség.

A Mikrofilmtár állományának feltárása, mikrofilmjegyzékek kiadása, a mikrofilm gondolatának az egész könyvtár életébe való fokozott bevitele és nem utolsósorban a szükséges működési feltételek biztosítása könyvtárunk belső munkáját és külső kapcsolatait kedvezően befolyásolnák. [Dr. BABICZKY BELA]

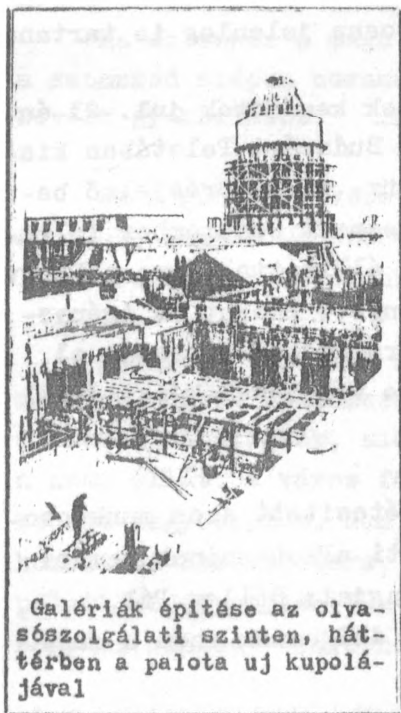
HALAD A MUNKA A BUDAVÁRI ÚJ ÉPÜLETÜNKÖN

"Híradónk" ez évi 4-5. számában adtunk hírt arról, hogy a Budavári Palota nyugati, krisztinavárosi épületében március 26-án megkezdődtek új könyvtárunk építkezési munkálatai. Akik pedig május 28-án a könyvtár dolgozói közül társadalmi munkában részt vettek a jövőbeni otthonunkba beépítendő téglák tisztogatásában, a munka befejezte utáni "háztűznézés" során már izelítőt is kaptak az épületen folyó munkából.

Időközben fontos változások történtek a Dózsa György-téri főbejárat

kialakítása körül is. Véglegesen eldőlt ennek az alsó bejáratnak a sorsa. Műszaki és közlekedés-technikai okokból a Dózsa György-téri bejárat nem az épület nyugati homlokzatának központjában lesz, hanem az észak-nyugati sarok északi falrészének Dózsa György-téri szintjén. Itt alakít ki a tervezés tágas bejárat előteret, innen indul az a három, nagy befogadóképességű gyorslift, mely az olvasókat és mindazokat, akik a Palotában elhelyezett intézményeket a Krisztinaváros felől felkeresik, az épület V. (Oroszlán-udvari) szintjére szállítják. Ennek a három gyorsliftnek kiszálló állomása tehát az V. szint sarokhelyiségében lesz. A látogatók innen az épület északi oldalán végighaladva érik el az Oroszlán-udvart.

Az alsó bejárat áthelyezése következtében az épület V. szintjén átosportositásokat kellett végrehajtani. Ezen a szinten, az épület nyugati szárnyának központjában (rizalit) megmarad az Igazgatóság. Az Igazgatási Csoport helyére került a Nemzetközi Csereszolgalat, a Főigazgatóságtól délre pedig az Igazgatási Csoport. A telefonközpont, mely korábban az Oroszlán udvari főbejáratától balra kapott helyet, lekerült a III. szintre, helyére a társadalmi szervek helyiségei kerültek. Az V. szint déli szárnya ezáltal teljesen felszabadult a Gazdasági Hivatal irodái számára. Ez a megoldás az alsó bejárat megvalósítását műszakilag egyszerűbbé tette, ami népgazdaságilag jelentős megtakarítással járt. Megoldódott a Budavári Palotába települő többi intézmény alsó, nyugati megközelítésének kérdése is.

Galériák építése az olvasószolgálati szinten, háttérben a palota új kupolájával

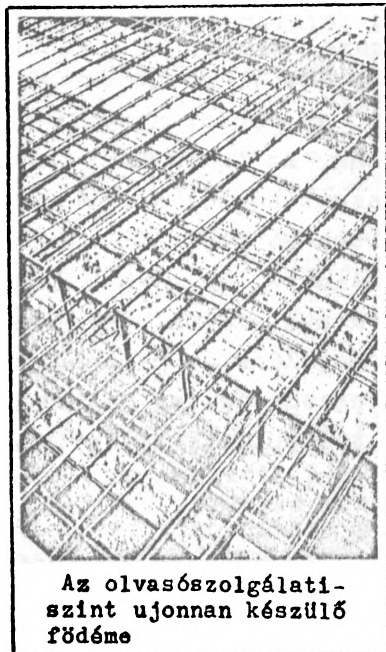
Ami az építési munkákat illeti, márc. 26-a óta a bontásokon túljutva, elkészült a VII. szint északi és déli szárnyának új menyezete. Ugyanezen a szinten a két belső udvar lefedése megtörtént, s ezzel a VII. szint egységes olvasói terének északi és déli szakaszán kialakult a végleges padlózat. Ugyancsak a VII. szintnek északi és déli olvasói terében áll már a négy galéria, s ezzel a katalógus teret leszámítva a VII. szint nagyolvasói tere szerkezetileg voltaképpen kialakult.

Megtörtént az épület északi és majdnem egész nyugati homlokzatának külső állványozása, amelynek célja, hogy az új barokk-tető előmunkálatainak jegyében a balusztert kialakítsa. Mindezek a részépítkezések már az olvasószolgálat területeinek szerkezeti kialakítását jelentik.

Ezzel egyidejűleg a tervezők gyors ütemben készítik a VIII. szint végleges kiviteli terveit, igen érdekes, modern megoldásokkal, amelyekkel kapcsolatban egyelőre csak annyit közlünk, hogy a VIII. szint klub és dohányzó-büfé fölött a tervezés újabb, igen értékes területeket biztosított kiállí-

tások céljaira.

Jelentős eseménye volt a tervező munka továbbfejlesztésének a KÖZTI III.sz. Irodájában a belső építészek kijelölése és működésük megkezdése. Ez év máj. 16-tól Bedécs Sándor, Csonka Lajosné és Kisszebenyi Marcellné belső építészek, Havassy Pál építész, felelős-tervező irányításával a belső tervezést végzik. A munka tehát jelenleg két síkon folyik: egyrészt az építkezések kivitelezése, másrészt a tervező munka egyre inkább a részleteket oldja meg. Ennek során ugyanazt a módszert követjük, mint az általános

Az olvasószolgálati-szint ujonnan készülő földéme

funkciós tervezés során. A Könyvtárépítési Munkacsoport szervezi meg a Főosztályoknak és a műszaki tervezőknek közös megbeszéléseit, tanácskozásait, ahol most már részletekbe menően megállapodás történik a falak, bejáratok végleges helyét illetően. E megbeszélések során rögzíti a tervezés részletesen egy-egy helyiséggel kapcsolatban a szakmai igényeket. Kialakulóban vannak az egyes butortípusok, például a kis-és nagy méretű íróasztalok, a kezelőasztalok, a oimfelvevőasztalok stb. Ezeknek ismertetésére a következő hónapokban folyamatosan ki fogunk térni. E konzultációs megbeszélések május végével, június elejével kezdődtek és folyamatosan jelenleg is tartanak.

Fontos megbeszélések kezdődtek jul. 23-án.

Ezek középpontjában a Budavári Palotában kialakítandó hírközlő berendezések, telefonközpontok, tűz- és betörésjelző berendezések létesítése volt. A Könyvtárépítési Munkacsoport szeptember folyamán az egyes Főosztályokkal történt konzultáció után állította össze a Könyvtárnak a Budavári Palotában szükséges távbeszélő igényét. Ezeket az igényeket a KÖZTI III. Irodája összegezve a Posta tervezőirodájához juttatja el, amely műszaki és gazdaságossági szempontok figyelembe vételével készíti el tervjavaslatát.

Érdekes munka folyik az elmúlt év októberében létesített azon munkacsoportban, amelynek feladata új épületünk képzőművészeti alkotásainak tematikáját felölelő forgatókönyv elkészítése. E csoport tagjai: Bélley Pál, Keresztury Dezső, Soltész Zoltánné és V.Windisch Éva dolgoznak ezen a munkán, szoros együttműködésben a tervezéssel.

Fontos munkát végez a Mikrofilmtár fotolaboratóriuma is, Debulay Imréné és Szalay Andorné készítik azokat a fénykép felvételeket, amelyek célja a Palota krisztinavárosi épületének állapotörögzítése az átépítés előtt, az átépítés egyes fontosabb mozzanatainak megörökítése. A Könyvtárépítési Mun-

ka csoport elkészítette az új épület átépítésének fototékájához a szakkatalógus rendszerét.

Az építkezések iránt érdeklődés mutatkozik, nemcsak a könyvtár vezetői, hanem más intézmények részéről is. Az építkezéseket megtekintették a román Művelődésügyi Minisztérium hazánkban látogatást tett könyvtáros és építési szakértői, valamint a berlini Staatsbibliothek helyettes igazgatója. -

[Dr. TOMBOR Tibor - Dr. FARKAS László]

FIGYELŐ SZEMMEL

Tapasztalatoserén a DEBRECENI EGYETEMI KÖNYVTÁRBAN

A könyvtári munka korszerűsítése, jobbá, gördülékenyebbé tétele valamennyiünk nagy gondja, problémája mostanában. Ötletek születnek, kísérletek folynak, egyes területeken már örömmel tekinthetünk eredményekre is, de még szép számmal adódnak problémák, főleg abban a kérdésben, hogyan hajtsuk végre minél eredményesebben a nagy vonalakban már kialakult feladatokat.

Ha az ember a maga portáján rendet akar teremteni, nem árt, ha bekukkant a szomszéd szépen berendezett házába, hátha elleshet valami új ötletet, jól bevált gyakorlatot.

Ez a gondolat vezetett minket is, amikor hivatalos kiküldetésben elindultunk, hogy a DEBRECENI EGYETEMI KÖNYVTÁR könyvfeldolgozó munkáját, katalógusrendszerét közelebbről szemügyre vegyük.

Gyönyörű koraórszi időben érkeztünk meg Debrecenbe, ahol már első benyomásaink nagyon kellemesek voltak. Impozáns új állomásépület, mögötte virágdiszben pompázó tér, szép modern épületek, tisztaság, gondozottság amerre a szem ellát. A város főterén méltósággal tekint a jövővényre a híres debreceni nagytemplom. Nem messze a Déri-muzeum reprezentatív épülete hívogat közelebbi ismerkedésre, amott pedig az évszázados Református Kollégium épületömbjét pillantjuk meg. Egyelőre azonban csak regisztráljuk magunkban, hogy mi mindent szeretnénk közelebbről megnézni, mert - hív a kötelesség.

Visz a villamos a Nagyerdőn át, eldöcögünk a város egyik büszkesége a strandfürdő mellett, távolabbi nyárfasor a temetőt és a krematóriumot jelzi - vögre megérkezünk a Központi Egyetem épületéhez. Az egyetem hatalmas auláján áthaladva célunkhoz érünk.

A könyvtár igazgatója szabadságon lévén, helyettese Vargha Zoltánné fogad őszinte szívéllyességgel. Első napon ő maga kalauzol végig a könyvtáron, hogy átfogó képet nyerjünk munkájukról.

Első élményszerű tapasztalatunk (amelybe némi rejtett irigység is keveredik) az, hogy milyen csodálatos dolog, ha egy könyvtár eredetileg is könyvtár céljára épült. A raktárak világosak, levegősek, és mindenütt hely, s o k h e l y ! A raktárakat a külvilágtól jól zárható vasajtók választják el, a polcokon példás a rend és a tisztaság.

A nagy, 180 férőhelyes olvasóterem a korszerű szempontoknak megfelelően úgy helyezkedik el, hogy a kutató illetve olvasó könnyen hozzájuthat bármelyik katalógushoz. A katalógusokat nagy gonddal szerkesztik és a feldolgozás során dícséretes igyekezettel próbálják áthidalni a katalógus rétegződéseit, ami világszerte a régi nagy könyvtárak számára is súlyos problémát jelent.

A szolgálati betűrendes katalógus feltárja a teljes anyagot, az olvasói betűrendes szerkesztésénél már bizonyos értékelő szelekcióval találkozunk. A gondosan szerkesztett tárgyszókatalógus ajánló jellegű. Van még sorozati és szakkatalógusuk. Az utóbbinál azt tapasztaltuk, hogy az érdeklődésnek és a használat igényeinek megfelelően az újabb anyagnak egészen finom részletekig menő feltárása mellett a régebbi, elavult, vagy jelentéktelen anyagot igyekeznek formális szakjelzetek alkalmazásával minél egyszerűbben kezelni.

Szigorúan csak a dolgozók használatára készül a leltári és a helyrajzi katalógus. (Ez a két katalógus a mi egyedi leltári naplóinkat illetve helyrajzi naplóinkat helyettesíti.)

Miután helyhiánnyal nem kell még számolniuk, egyelőre nem ütköznek a nálunk olyan jól ismert nehézségekbe. A segédkönyvtári anyagot nem kell még selejtezniük és raktárba visszahelyezniük. Van külön segédkönyvtári számso-ruk, amely megnyugtató rendben végigfut a munkahelyek polcain. A rekatalogizálás lassu, de állandó ütemben folytatják, nincs átszámozási probléma, a rekatalogizált könyv visszakerül eredeti helyrajzi számára. És folytat- hatnánk így tovább ...

Különös érdeklődéssel szemléltük az olvasótermi szabadpolcos könyvanyag felállítását. Ez a rend náluk többéves gyakorlatra tekint vissza, és, mint mondják, szépen bevált. Évente csinálnak revíziót és ennek eredménye megnyugtató, mert az elveszett könyvek száma osekély.

A feldolgozó szalag lényegesen rövidebb, mint a miénk. A gyarapítási osztály indításkor nemcsak számszerűen, hanem típusok szempontjából is adagol. (Ugy mondták, hogy egy feldolgozásra induló, 200 műből összeállított kocsin kb. 20 o/o régi, 30 o/o sorozati és 50 o/o ujnak nevezhető mű

van. A köteleespéldány anyagnál változtatás nélkül felhasználják az OSzK cimleírásait, csak a szakjelzeteket adaptálják az ő szakrendszerüknek megfelelően.

Alkalmunk volt végigjárni a munkahelyeiket is, amelyek - mondanom sem kell - sokkal korszerűbbek és higiénikusabbak, mint a miénk. (Ezt a problémákat majd megoldja a Vár!) Minden osztályon mindenki messzemenően udvariasan, kedvesen felelgetett számtalan sok kérdésünkre. Hálásan gondolunk vissza szives türelmükre.

Miután itt egészen nagy vonalakban próbáltunk beszámolni debreceni utunk könyvtári tapasztalatairól, szeretnénk kifejezni azt a reményünket, hogy a Debreceni Egyetemi Könyvtár jól megszervezett és bevált gyakorlata áttételekben gyümölcsöztethető lesz a mi sokkal differenciáltabb munkánk, könyvanyagunk hatalmas volumene és - egyelőre még - katasztrófális helyhiányunk ellenére is.

Nem fejezhetjük be ezt a kis beszámolót a nélkül, hogy pár szóval meg ne emlékezzünk arról a lenyűgöző élményről, amit a Református Kollégium könyvtárában tett látogatásunk jelentett számunkra.

Itt már nem a kíváncsi szakember (bár az is sok szép és érdekeset látott), hanem a Kossuth Lajos lábnymait kereső, Csokonai, Arany, Petőfi, Ady, Móricz itt lebegő emlékeit kutató látogató szemével néztünk körül. Felejthetetlen számunkra az a terem, ahol a magyar történelem annyi híres eseménye zajlott le. Kis táblácskák jelölik az öreg padokon, hogy hol ült Kossuth Lajos, Mészáros Lázár, Jósika Miklós stb.

A Debrecenben töltött napok arról győztek meg, hogy mindenkor örömmel kell üdvözölnünk a tapasztalatcsere-lehetőségeket, mert ez az egységes könyvtáros-szemlélet kialakításának egyetlen, komoly eredményeket biztosító módja. [A tapasztalatcserén az I.fosztály részéről Fügedi Péterné, Mérey Róbertné és Nagy Károlyné vettek részt.]

KÖTELESPÉLDÁNYOK NYOMÁBAN

Még a múlt év őszén nyílt alkalmam néhány nyomda köteleespéldányszolgáltatását ellenőrizni. Szeretnék tapasztalataimról a Híradó olvasóinak beszámolni, mert úgy érzem, hogy a személyes élményeken túl, a köz számára is nyújthatok valamit.

Felesleges lenne az utazás, az étkezés, a szállás különböző kényelmetlenségeiről sokszor nem a legkönnyebben megoldható problémákról írni, legfeljebb a szállásszerzés nehézségeit lehetne említeni, mert - noha idejében

táviratoztam - csak kemény küzdelem árán kaptam szobát Debrecenben.

A gyorsvonat egyenest Nyíregyházára röpitett és már ebéd után meg is kereshettem a Nyíregyházi Könyvnyomdát, ahol - úgy éreztem - nem fogadtak kitörő örömmel. Némi várakozás után előkerült a keresett nyomdakönyv, szorítottak helyet az egyik asztal sarkán és megkezdhettem az ellenőrzést, persze csak szurópróbaszerűen, hiszen a legutóbbi vizsgálat óta 19 hónap telt el. A nyomdakönyv vezetése, a munkatáskák rendje, de maga a munkahely állapota sem szolgált megnyugtatóként. Meghívók, plakátok, gyászjelentések stb. beszolgáltatását mulasztották el.

Még aznap este visszatértem Debrecenbe, ahol másnap a Szabadság Lapnyomdában folytattam vizsgálódásaimat. Itt az összkép hasonlíthatatlanul kedvezőbb volt, mint Nyíregyházán, a nyomdakönyv vezetése is sokkal megbízhatóbbnak látszott, azonban a köteleespéldány-szolgáltatás adminisztrációja itt is meglehetősen hiányokat mutatott. Plakátok, gyászjelentések, röplapok, üzemi ujságok stb. beszolgáltatásával maradtak adósok a magyar könyvtárügynek.

A megvizsgált nyomdák közül adminisztrációban és a köteleespéldányszolgáltatásban is a legmegbízhatóbbnak az Alföldi Nyomda bizonyult.

Mintaszerűen vezetett nyomdakönyvből a kérdéses tételek azonnal kiugrottak és a minden nehézség nélkül megtekinthető munkatáska segítségével azonnal tisztázhatóak voltak. Ebben a nyomdában kétségtelen rend van az adminisztrációban! Nyilván nem véletlen az sem, hogy ebben a nyomdában készült nyomtatványok igazán színvonalasak. - Mindezek ellenére itt is találtunk hiányokat, persze számszerűen lényegesen kevesebbet. Feltűnő - és ebben a nyomda-ellenőrzések hiányossága mutatkozik meg -, hogy az Alföldi Nyomda is elmulasztotta a köteleespéldány küldését a "Nyomdai Munkás" c. üzemi ujságból és általában az üzemi rendeltetésű meghívókból. Nem lehet csodálkozni azon, hogy - a saját tapasztalatom szerint is - 19 hónap nyomtatványtermését egyetlen ellenőr sem tudja tételről-tételre megvizsgálni.

Általános tapasztalatként összegezném: A nyomdák leggyakrabban az u.n. házi használatra készült nyomtatványokból (plakátok, meghívók, üzemi ujságok, kis példányszámban készült jubileumi nyomtatványok) mulasztják el a köteleespéldány küldését. Általában nem egyértelmű a nyomdák gyakorlata az u.n. plakát-benyomások tekintetében, még ugyanazon nyomdában sem, mert hol küldenek köteleespéldányt belőle, hol nem. A köteleespéldányszolgáltatásról szóló rendelkezés nem foglalkozik külön ezzel a kérdéssel, nem hangsúlyozza ki, hogy ezek a nyomtatványok mutációknak tekintendők. Végül néhány javaslatot tennék:

1) Az ellenőrzés hatékonyságának érdekében a nyomdavizsgálatokat gyakoriabbakká kellene tenni, mert az ilyen 19 hónapra terjedő ellenőrzés kellő alapoossággal nem végezhető el, de ennyi idő után a hiányok pótlása sem remélhető.

2) Kivánatosnak látszana, hogy a nyomdák nyomdakönyveikben külön rovatban jelezzék a kötelesepéldány elküldésének keltét és a szállítólevél számát, mert ez nagy mértékben megkönnyítené az ellenőrzést és az esetleges kérdések tisztázását.

3) Végül felvetném azt a kérdést, hogy nem lenne-e célszerűbb, ha a megyei könyvtárakat bizná meg e feladat ellátásával? Ezzel kettős eredményt érnének el. Biztosítani lehetne, hogy a megyei könyvtárak valóban megkapják a helyi nyomtatványokból az őket illető példányszámokat; ugyanakkor az országos kötelesepéldány-szolgáltatást is elősegítené rendszeres ellenőrzésük. Ellenőrzésük rendszeres, havonta azonos időben ismétlődőnek kellene legyen és ki kellene terjednie az előző havi nyomtatványanyag tételes ellenőrzésére. Az OSzK kötelesepéldánycsoportjára ezekután csak az a feladat hárulna, hogy bevezesse a munkába a megyei könyvtárakat, majd időnként ellenőrizze a végzett munkát, amit jelenlegi létszámával (mely csak kb. másfél évenkénti ellenőrzést tesz lehetővé) megnyugtatóan el is láthatna. Az ilyen természetű munkamegosztás mindenképpen hasznosnak látszik, mert minden költségtöbblet nélkül a kötelesepéldányszolgáltatás általános és tudományos érdekeit a legnagyobb mértékben szolgálná. [KOSTYÁL ISTVÁN]

BELSŐ ÉPÍTKEZÉSEINKRŐL

Uj otthonunk a Budavári Palotában a jóváhagyott program szerint az 1967. év végére készül el. Több mint 5 évet tehát még itt kell eltöltenünk a jelenlegi zsufolt, semmiképpen sem megfelelő elhelyezésünkben. Ez a körülmény tette szükségessé és halaszthatatlanná azt a két kisebb méretű, de jelenlegi helyzetünkben mégis jelentős, rengeteg gonddal, és nehézséggel járó építkezési munkát, ami most a Pollack Mihály-téri épületben, helyesebben az épület udvarán és a központi épületben lévő helyiségeinkben folyik.

A POLLACK MIHÁLY-TÉRI új udvari könyvraktár elhelyezéséről terveiről és befogadóképességéről a Hiradó 1961.évi decemberi számában részletes tájékoztatást adtunk. A tervezett építkezés, szeptember hó végén indult meg. Ezzel végre megoldódik könyvtárunk egyik legsúlyosabb és legégetőbb problémája, az állományszaporulat elhelyezése a Várba való felköltözésig.

Az új raktár, ha sikerül az építkezést a megállapított ütemben folytatni, még a folyó évben tető alá kerül. A tetőt a raktári vasállványszer-

kezet fogja tartani, aminek a szerelését a Darugyár előreláthatólag október hó végén megkezdji. A jövő év első negyedére már csak a belső munkák, villanszerelés, fűtő és szellőző berendezések, a vasszerkezet mázolása s a polcok behelyezése maradnak, s az új raktárat a jövő év első felének végére már használatba is vehetjük.

A másik építési munka, a KÖZPONTI ÉPÜLETBEN lévő helyiségeink elektromos berendezéseinek felújítása, illetve korszerűsítése július óta folyik. Ennek a korszerűsítési munkának a tervét az É.M.Szerelőipari Tervező Vállalat készítette el az érdekelt osztályok közreműködésével. Az egész felújítás lebonyolítója itt is - mint a Pollack Mihály-téri vasszerkezetű raktár esetében - a Művelődésügyi Beruházási Vállalat, s a kiviteli munkákat az É.M.45.sz. Építőipari Vállalat végzi.

Ez az egész felújítási munka tulajdonképpen három csoportra bontható. Ezek:

1. a raktári elektromos berendezések tűzveszélyességének megszüntetése s az érintésvédelem biztosítása;
2. az olvasótermek és katalógus-folyósók világításának korszerűsítése;
3. a munkahelyeken a korszerű munkahelyi egészségügyi szempontoknak megfelelő világítás létesítése.

Fontossági sorrendben kétségtelenül a raktári elektromos berendezések felújítása áll az első helyen, mert a szakértők egyértelmű megállapítása szerint fennálló tűzveszélyességért s a megfelelő érintés-

védelmi berendezések hiánya folytán esetleg bekövetkező súlyos balesetekért a felelősséget vállalni nem lehet. De szinte ugyanilyen fontos az olvasótermek és a munkahelyek világításának kérdése is, hiszen még 5 évig itt lesznek olvasótermeink és itt kell dolgoznunk, az pedig nem vitás, hogy világítási berendezéseink sem az olvasótermekben, sem a munkahelyeken nem megfelelőek. Hogy csak egy példát említsünk: a nagyolvasó asztalain a korábbi asztali lámpák által adott megvilágítás erőssége kb. 80 lux volt; ezzel szemben az UNESCO-nak a közelmúltban megjelent könyvtárépítési kézikönyve "F"-csövek alkalmazása esetén 400-450 lux megvilágítási erősséget ír elő. A giesseni (NSzK) új egyetemi könyvtár olvasótermeiben a megvilágítás erőssége 320-350 lux. Az olvasóasztalok helyi világítását ma már általában korszerűtlennek tekintik s mindjobban tért hódít a fénycsövekkel megoldott általános világítás, amely kevés üzemköltséggel nagy megvilágítási erősséget s jó elhelyezésben szinte teljes árnyékmentességet biztosít. A fény-

osó-világítás kezdeti hibái, a zugás és a vibrálás ma már kiküszöbölhető és megszűnt a korábbi fénycsövek kellemetlen színhatása is, mert ma már hazai iparunk is igen jóminőségű napfény-szinű fénycsöveket tud előállítani.

Fénycsöves világítás lesz budavári új otthonunkban is: az olvasótermekben a világítástechnika hazai sajátosságainak és a külföldi gyakorlati tapasztalatoknak figyelembevételével 320-350 lux megvilágítási erősséggel. Ilyen erősségű általános fénycsővilágítás készült most a nagyolvasóteremben és a hírlapolvasóteremben is, amiről legutóbbi számunkban adtunk hírt.

Az olvasótermeken kívül elkészült már a tájékoztató szolgálat helyiségének, a Hírlaptár dolgozó-helyiségeinek és raktárfolyósójának, valamint az előcsarnoknak F-osóves új világítóberendezése. Jelenleg a katalógus-folyosó és a ruhatári folyosó berendezéseinek a szerelése folyik. A jövő hónapban kerül sor a raktári berendezések felújítására, s végül a dolgozóhelyiségekre.

Ezzel egyidejűleg folyik a könyvolvasóterem új felügyelőpultjának és az új tájékoztatószolgálati pultnak építése is, amelyet ez év december második felében szállítanak le. [Dr.FARKAS László - Dr. TOMBOR Tibor]

SZAKSZERVEZETI ÉLETÜNK

Kérdései

MUNKABIZOTTSÁGI JEGYZŐKÖNYVEINKBŐL

AZ "OSZK HIRADÓ" ÚJ SZERKESZTŐ BIZOTTSÁGA - Az SzB munkaterve a lap folyamatos kiadásának biztosítására és a szerkesztői munka kollektívabbá tételére a szerkesztő-bizottság újjászervezését tűzte ki feladatul. Az újjászervezés megszüntette a nehezen mozgatható tudósítói hálózatot, a lap anyagának egy központból irányított összegyűjtését és a szerkesztési munkának ezt a részét egy-egy épületenkénti megbizottal oldotta meg. Bevonta továbbá a szerkesztés munkájába az SzB munkamozgalmi bizottságának és a könyvtár igazgatási csoportjának vezetőjét. Ennek megfelelően az új szerkesztő-bizottság tagjai: Bánlaky Éva (Múzeum u.épület), Borsa Gedeon, Csapodi Csabáné (Főépület), Gombocz István (Puskin u.épület), Horváth Viktor (szerkesztő) és Papp István. A szerkesztő-bizottság alakuló ülését okt.5-én tartotta. Az SzB ezután mond köszönetet a szerkesztő-bizottság régi tagjainak és kéri a lap munkájához további támogatásukat.

AZ SZB MUNKAMOZGALMI BIZOTTSÁGA okt. 1-én ülést tartott. Napirendjén

a következő kérdések szerepeltek: 1. Munkatervi feladatok megtárgyalása. 2. Ujitások elbírálása. [Eredményéről lapunk más helyén közöltünk tájékoztatást.] 3. A szakmai megbeszélés sorozat október-decemberi tematikájának megállapítása. 4. A munkamozgalmi bizottság tagságát kiegészítette. Ennek megfelelően a munkabizottság tagjai: Bereozky László, Borsa Gedeon (munkabizottsági vezető), Fügedy Péterné, Gombocz István, Papp István (ujitási előadó) és Tombor Tibor.

TÁRSADALOMBIZTOSITÁSI TANÁCSUNK ÜLÉSEI - Okt.4-i ülés: A beérkezett kérések alapján 9 dolgozónak 2 250 Ft munkaadói segélyt szavaztak meg. A Tanács ülésén részt vett Dr.Hernády Dénes SzTK-ügyintéző és Vinoze Pálné bérelszámláló. Napirenden a következő kérdések szerepeltek: 1. SzTK szolgáltatási kérdések. 2. Beszámoló a Budapesti Elnökség táppénzellenőrzéséről. 3. Tüdőszűrésre könyvtárunk 1963. január folyamán kapott beosztást. 4. Pozsonyi Endréné eü. felelős megbízást kapott a rákszűrési vizsgálatok megszervezésére. 5. Az ülésen eldöntött üdülési beutalásokról "Üdülések" o. rovatunkban adunk tájékoztatást.

Szakszervezetünk POLITIKAI OKTATÁSI MUNKÁJÁRÓL

A SZOT Elnökségének 1962.ápr.8-i határozata alapján, mely a szakszervezeti mozgalomban alapvető társadalmi feladatként a politikai oktatás megszervezését jelölte meg, alapszervezetünk kettős feladatot hajtott végre. Egyfelől mozgósította tagságát a Közalkalmazottak Szakszervezete által szervezett "Budapesti Könyvtárosok Akadémiá"-ján való részvételre, másfelől azok részére, akik a könyvtáron belüli oktatás formáját választották, politikai iskolát indított. Mindkét oktatási formán való résztvételt a szakszervezeti bizalmiak személyes beszélgetésekkel készítették elő és önként jelentkezések alapján azokból szervezték, akik más ideológiai oktatásban nem vesznek részt.

A "BUDAPESTI KÖNYVTÁROSOK AKADEMIÁ"-ján könyvtárunkból 49 dolgozó vesz részt. A Budapesti Elnökség értesítése szerint a következőknek küldtük ki az első előadásra szóló meghívókat: Báoz Kálmánné, Bánlaky Éva, Bayer Lászlóné, Berczelliné Monori Erzsébet, Dr.Berlász Jenő, Dr. Busa Margit, Darabosné Gál Ágota, Dr.Dubois Sarolta, Dr.Fallenbüchl Zoltán, Falta Rosemarie, Faragó Lászlóné, Dr.Farkas László, Gesztelyi László, Gordon Miklósné, Herdyné Lakatos Éva, Hoffer Rezsőné, Horváth Viktor, Horváthné Izsó Livia, Jáger Gyuláné, Kansayné Nechai Livia, Dr. Kókay György, Komjáthy Miklósné, Kovács Ilona, Krause Etelka, Krivátsy Györgyné, Markos Béláné, Miklósy János, Milhoffer Alajos, Nagy Károlyné, Nagydiósi Gézőné, Nemes Klára, Dr.Papp Sámuel, Sallai István, Slachta Erzsébet, Szabad Györgyné, Dr. Szász Géza, Szeleényi Oszkár, Dr.Szigethy Jolán, Szilvássy Zoltánné, Dr.Tardy Lajos, Dr.Tombor Tibor, Dr.Tornya Alice, Tóth Sándor, Tőkés Lászlóné, Tőkési Ilona, Ürögdy

Györgyné, Varga Béláné, Wix Györgyné, Zágonyi Ilona.

Az Akadémia programjának első előadását okt.25-én dr.Hadnagy László művelődésügyi miniszterhelyettes tartja "A könyvtár és könyvtáros szerepe a szocialista társadalom építésében" címmel.

A POLITIKAI ISKOLÁN való részvételtre 9 dolgozó jelentkezett. Résztvevői: Gyórfy Sarolta, Hajdu Lajosné, dr.Hernády Dénes, Kerekes Lóriné, Linczényi Adorjáné, Rakovszky Istvánné, Végh László, Vincze Pálné.

A politikai iskolát Vadász Ferenoné az SzB oktatási felelőse vezeti. Az első összeövetelt október folyamán tartják.

A Budapesti Elnökség által központilag szervezett BIZALMI AKADÉMIÁN az SzB javaslata alapján a Könyvkötészet szakszervezeti bizalmija, Kozocsa Ildikó vesz részt az 1962/63.oktatási évben.

T á j é k o z t a t á s NÉHÁNY GAZDASÁGI JELLEGŰ KÉRDÉSRŐL

Az elmúlt hetekben könyvtárunk gazdasági vezetőivel többrendbeli megbeszélést folytatott szakszervezeti bizottságunk azoknak a kérdéseknek megoldására, amelyek részint az utóbbi időben hatottak zavarólag, részint régi problémaként osak most nyerhettek megoldást. A tárgyalások eredményesek voltak és úgy véljük helyesen és célravezetően oldódtak meg.

ELSŐ KÉRDÉSKÉNT az illetmények, táppénzek kifizetésének, valamint azokkal kapcsolatosan a különböző levonások módja került tárgyalásra, miután az eddigi, az idő által már régen meghaladott rendszer nem volt fenntartható. Az utóbbi idők rendellenességei (bár egyéb okok is közrejátszóttak) elsősorban ebből eredtek. A Gazdasági Hivatal és a Szakszervezeti Bizottság együttes javaslatára főigazgatói utasítás formájában e kérdés a következőként nyert megoldást.

F.évi nov. 1-től az illetmények és táppénzek kifizetését hivatali feladatként az egyes osztályok vezetői által kijelölt személyek végzik. A szakszervezeti bizalmiak e feladat alól felmentést nyernek, munkájukat az SzB más formában kívánja igénybe venni. Az illetmény-és táppénz kifizetésének rendjében is változások lesznek. 1. Az illetményeket osztályonként egy összegben fizeti ki a Gazdasági Hivatal. Ezzel az illetmények személyenkénti "tasakolása" megszűnik, ami jelentős pluszmunkától szabadítja meg úgy a Gazdasági Hivatalt, mint az illetményeket továbbító személyeket. Természetesen a Gazdasági Hivatal továbbra is gondoskodik arról, hogy az illetményeket megfelelő címletű bankjegyekben és váltópénzben kapják

meg az osztályok megbizottai. 2. Az illetményeket és táppénzeket a Gazdasági Hivatal azonos időben (a kifizetés rendjének előzetes közlésével) a főépület pártszobájában fizeti ki az osztályok megbizottainak. 3. Az illetményekből levonásra csak az illetményjegyzéken szereplő tételek kerülnek.

A szakszervezeti munkából adódó (pl. színházjegyek ára, stb.) részleteket, a tagdíjakhoz hasonló módon, a szakszervezeti bizalmiak gyűjtik össze azoknak a jegyzékeknek alapján, amelyeket az SzB juttat el hozzájuk. Ezért ezuton is kérjük dolgozóinkat, hogy a közönségszervezőktől vásárolt jegyek árát - külön kérés nélkül is - az illetmények felvételével egyidejűleg fizessék be a szakszervezeti bizalmiaknak.

Külön problémaként jelentkezik a könyvvásárlásból eredő részletek kérdése. Könyvtárunkban a könyvterjesztést annak idején nem társadalmi vonalon szervezték meg. Ennek megfelelően elbirálása és megoldása sem lehet azonos a közönségszervezéssel, ami gyakorlatilag azt jelenti, hogy az ilyen részletek begyűjtését szakszervezeti vonalon nem vállalhatjuk. Amennyiben az eddigi könyvterjesztő ilyen körülmények között a könyvvarusítását nem tudná vagy nem kívánná vállalni, a Szakszervezeti Bizottság gondoskoma arról, hogy akár a könyvtár egy nyugdíjasának, akár más megfelelő személy felkérése útján biztosítást nyerjen a részletre való könyvvásárlás.

MÁSODIK KÉRDÉSKÉNT nyert megtárgyalást a munkaruha ügye. Könyvtárunkban köztudomásu az, hogy 1959-ben, amikor a 131/1958. (M.K.7.) M.M. Utasítás alapján a könyvtár munkaköri jegyzékét összeállítottuk - egy akkor már évek óta fennálló helyzetből eredően - a könyvtári olvasószolgálatban és feldolgozó munkában résztvevők egy részét időlegesen mellőznünk kellett a munkaruha-juttatásoknál. Az azóta eltelt időben - egy körültekintő, takarékos gazdálkodással - a hiányokat felszámoltuk, s miután már időközben is szélesítettük az ellátásban részesülők sorait, elérkeztünk oda, hogy korlátozás nélkül tudjuk mindazok munkaruhaszükségletét biztosítani, akik a fenti miniszteri utasítás alapján munkaruha-juttatásra jogosultak.

Fentieknek megfelelően a Gazdasági Hivatal még a folyó év folyamán munkaruha-juttatásban részesíti a következő dolgozókat: I. Főosztály - Ábrahám Rafael, Bácz Kálmánné, Dán Róbert, Herke Róza, Hernády Ferenc, Szilágyi Péter Tőkési Ilona, Vargha Béláné; II. Főosztály - Borsa Gedeon; IV. Főosztály Apró Dezsőné, Beck Lajos, Fodor Armandné, Fráter Ivánné, Geszthelyi László, Kostyál István, Jáger Gyuláné, Lugosi Andorné, Nagy Lajosné, Pipics Zoltán Ráduly Márta, Szabad Györgyné, Szász Magda, Varannai Istvánné, Wix Györgyné; Várépítő Munkacsoport - Farkas László, Tombor Tibor; Gazdasági Hivatal - Végh László.

Önálló lett
TERMÉSZETJÁRÓ CSOPORTUNK

A VIII.ker.Testnevelési és Sport Tanács leveléből idézzük:

" Ertesítjük, hogy az ott működő természetjáró csoport részére, állami támogatás címén az 1963 évre 1 000 Ft összeget biztosítottunk. ...

Tájékoztatás céljából közöljük, hogy a természetjáró csoport az 1963. évtől önálló szerveként működik a kerületi természetjáró szövetség irányítása mellett "

Erről a változásról számol be lapunk olvasóinak a Természetjáró Csoport ügyvezetője, dr.Benedicty Róbert az alábbiakban:

Ez év június havában könyvtárunk szakszervezeti sportmunkájának és a Közalkalmazottak Természetbaráti Egyesületének keretében turistacsoport alakult, amelynek jelenleg 30 igazolt tagja van. Már eddig is jól sikerült turákat rendeztünk, a Pilisbe (Rámszakadék, Dobogókő), a Dunára, a Börzsönybe (Zebegény, Törökmező), és ha a jó idő tart további turákat tervezünk.

A jövő év januárjától életbelépő, a szakszervezeti sportmozgalom egészét érintő átszervezés keretében a természetbarát egyesületek működése megszűnik, és azok mint természetjáró szakosztályok az önállóvá lett sportkörök keretében működnek tovább. A sportkörök közvetlen felügyeleti szerve a hivatal szakszervezeti bizottsága, szakmai irányító szerve pedig a területileg illetékes TST és a szakszövetség.

Természetjáró csoportunk az 1963. évre állami támogatás címén 1 000 Ft összeget kap. Ehhez az összeghez járul a Szakszervezeti Bizottság által kilátásba helyezett 500.-Ft, valamint az idei és a jövő évi tagdíjak összege. Így a csoport a jövő évben kb. 2 400.-Ft fölött fog rendelkezni. Ugy gondoljuk, hogy ezt az összeget nem érdemes elaprózni, hanem legelőszérűbb lesz majd az egész csoport szükségleteit szolgáló sportfelszerelés vásárlására fordítani. Vásárlásainkat szeretnénk majd összhangba hozni a Szakszervezeti Bizottság ilyen irányu elgondolásaival és terveivel is.

HIREK

ÜDÜLÉS - Lapunk megjelenéséig az alábbi dolgozók nyertek üdülési bontalást. Kedvezményes üdültetés - HAJDUSZOBOSZLÓ: Bősze József (aug.23-szept.5.); MÁTRAFÜRED: Varga Béláné (okt.17-23); PILISSZENTKERESZT: Balázs Miklósné és férje (szept.13-19), Herke Rozália (okt.31-nov.14) - Gyermeküdültetés - RÖJTÖKMUZSALY: Futala Tiborné gyermeke

György, Keckeméthy István gyermeke Gábor és Tölgyesi Lászlóné gyermeke Sándor (szept.13-okt.5) - Intézeti önköltséges üdültetés - KESZTHELY: Bán Tiborné és férje (szept.1-13), Gordon Miklósné és férje (szept.15-27), Radnai Márta (szept.1-8), Tornya Alice és családja [3] (szept.15-27)

ÜNNEPI ESTET RENDEZÜNK a Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulója alkalmából november 6-án (kedden) este fél 8 órai kezdettel könyvtárunk dísztermében. A klubrendezvény művészi műsorának keretében Janosó Adrienne, Mádi-Szabó Gábor, Sándor Judit előadóművészek és a Sasvári-vonósnégyes szerepelnek. A vendéglátást az Éttermi és Büfé Vállalat szolgáltatja. Műsor után tánc. A könyvtár munkatársait családtagjaikkal együtt hívjuk. Külön meghívókat bocsájtunk ki.

BÉTSCH ELEMÉRNÉT ÜNNEPELTE okt.18-án 25 éves szolgálati jubileuma alkalmából a Kézirattár és a Régi Nyomtatványtár közössége. Az ünnepi köszöntést Csapodi Csabáné a Kézirattár vezetője tartotta. Szavaiból idézzük: "Ha sok munkáddal és fáradtsággal, amelybe egész szivedet adod bele, nem is ér fel most ez a köszöntés, amit szavakkal elmondhatunk, mégis arra kérünk fogadd szeretettel megemlékező köszöntésünket és azt a megemlékezést, amit szocialista államunk nyújt mindazoknak, akik munkájukkal és hűségükkel erre rászolgáltak." A Szakszervezeti Bizottság üdvözlétét Hoffer Rezsóné tolmácsolta.

LÁGYMÁNYOS-VÁSÁRVÁROS ÉPÍTÉSÉBEN okt. 19-én társadalmi munkában vettünk részt. A munkacsoport vezetője dr.Vizkelety András volt. Résztvettek: I.Főosztály-tól - Albert Gábor, Baczoni Tamásné, Bárán Mária, Csép Attila, Deli Györgyné (és fia), Horke Rózsa, Kovács Ilona, Szilvássy Zoltánné és Tárkányi Gyula. II.Főosztály-tól - Buzás János és Fogarassy Miklós. III.Főosztály-tól - Benedicty Róbert és Vizkelety András. IV.Főosztály-tól - Beck Lajos, Demény Ottóné, Faragó Lászlóné, Jávor Gyuláné, Krause Eta, Nagy Lajos, Nagy Lajosné, Peathy Klára, Szabó Ervin, Vén Tiborné. V.Főosztály-tól - Kovács Gyuláné, Mészáros Gézáné, Szilvássy Istvánné, Till Ferenc és Vadász Ferenoné. Kötészet-től - Baráth Mária, Bösze Julia, Spacek Mária és Szabad Éva.

BARÁTI ÖSSZEJÖVETEL KERETÉBEN találkoztak okt.19-én könyvtárunkban megalakult munkakollektívák tagjai. A Főigazgatóság és a Szakszervezeti Bizottság együttes határozatát Horváth Viktor SzB-titkár ismertette és adta át a munkakollektíváknak naplóikat. A munkakollektívák tagjait a Párt-szervezet Vezetősége részéről Hámori Béla párttitkár, a Szakszervezeti Bizottság részéről Sallai István szakszervezeti elnök köszöntötte.

Kiadja az ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR MSZMP SZERVEZETE ÉS SZAKSZERVEZETI BIZOTTSÁGA. Megjelenik havonként. Felelős kiadó: HORVÁTH VIKTOR. Szerkesztőbizottság: BANIÁKY ÉVA, BORSA GEDEON, CSAPODI CSABÁNÉ, GOMBOCZ ISTVÁN, HORVÁTH VIKTOR (szerkesztő), PAPP ISTVÁN. Országos Széchényi Könyvtár, Budapest VIII. Múzeum u.3. házi soksz. Lapzártá: 1962.okt.20. Megjelenik 400 példányban. Nyt.sz. /1962.

